

Babits Mihály (1883-1941)

Élete: Szekszárdon született. Kisgyermekként elveszítette apját. Visszahúzódo gyerekkora volt sokat olvasott. Budapestre ment egyetemre, magyar- latin szakra. Itt ismerkedet meg Kosztolányival és Juhász Gyulával, jó barátok lesznek. Együtt járnak stílusgyakorlati órákra. Az új modern stílusokat tanulják és ezekben fognak majd alkotni. Tanárai: Négyesy László. Nyugat című folyóiratban megjelenttet verseket, és még egy helyen A Holnap Antológiában. Elküldik Fogarasra, gimnáziumba tanárnak. Ezt száműzetésként élte meg, 3 évig tanított. Utána visszakerül Pestre és a Nyugat állandó munkatársa lett. Többszöris elutazott Olaszországba, érdekelte a kultúrája. Ő fordította Dante: Isteni színjáték című művet. I. világháború kitörése, kezdettől fogva ellenzi a háborút. Verseket ír ellene és szónokol, szembe száll a közhangulattal is. Ennek következtébe el akarják, hallgatatni és küldték az állásából. Évekig nem jelentek meg a versei. Ott hagyta Budapestet és leköltözött Esztergomba. 1924-ben ekkor nősül meg, elveszi feleségül Tanner Ilonát, ő is íróvolt álneve Török Sophie. Örökbe fogadnak egy kislányt. 1929-től kapcsolódik be a közéletbe, mert ő lesz a Nyugat főszerkesztője. Baumgarten-díj kurátora lett. (minden évben egy pénzjutalommal díjazták a fiatal tehetséges költőket). 1930-as években gégerákot állapítottak meg nála. Több műtéten esett át, és a végstádiumban az utolsó 2- évben elveszítette hangját. Beszélő füzetel érintkezett a külvilággal. 1941. augusztus.4.-én szanatóriumban halt meg.

Költészete

1. Kezdeti korszak.

- Útkeresés jellemzi
- Impresszionista
- Látomások
- újíási vágy

Messze..... messze.....

Stílus: Impresszionista, minden országhoz társít, apró mozzanatok, képeket, kevés az ige sok a felsorolás, egy egy hangulatot próbál ábrázolni. Színek, fények, hangok szerepe nagy.

Pl.: tarka, barka, bíbor, sötét, csengő, kürt, harang

Költői képek: alliteráció Pl.: barna balkon, kormos kémény,
Hang szimbolika Pl.: bús donna barna, csengő kürt
Szinesztézia Pl.: harapni friss levegőt

Szerkezete: Cím: messze... messze... témajelölő, távolság, messzi tájak
Versszakok 4 sorosak, páros rímelésű, minden versszak adott országgal kezdődik. Minden versszak egy országot ír le. Utolsó versszak elkülönül, itt jelenik meg a személyesség és a költői felkiáltás.

Fekete ország

Ez egy látomásos vers, vagy egy álom leírása, vagy a saját értelmének leírása. Nagyon sok benne az ismétlés a visszatérő motívum a fekete.

Stílus: Impresszionista vonás, (hangulat benyomás) komor hangulati benyomás, (színek fények szerepe) benyomással összesít, és pillanatképeket mutat be. Kevés ige sok a felsorolás. **Szimbolista vonás:** a fekete, halált idéző benyomás

Szecessziós vonás: halálhoz való vonzódás

Expresszionizmus: Tiltakozás a társadalom ellen, társadalomkritika, erőskifejezést használ,
Pl.: fekete vér, fekete velő, fekete csont.

A lírikus epilógja

Egy alkotói válságot fogalmaz meg, nem tud kitörni saját gondolataiból, úgy érzi törbe hivatott és ő börtönként éli meg saját gondolatait.

Költői képek: ellentétre épül az egész vers. Pl.: Omega – alfa, alany – állítmány, első – utolsó

Metafora: vak dió = önmaga, börtön = önmaga

Alliteráció: vágyok vérbe venni

Műfaj: Ars poética (költőnek költészetéről és saját életéről való hitvallás)

Esti kérdés

Éjszakai versek közé tartozik.

Szerkezete:

1. Midőn tehernek. (midőn beköszönt az este, ezt úgy írja, mint nagytakaró)
2. Olykor bárhol jár. Pl.: utca, kávéház, vonat.
3. Ott emlékedtől terhes fejed: lét értelme kérdések

Egész vers egy mondatból áll, mondatnak a váza. Mi dönt beköszönt az est, olykor bárhol jársz a világban, ott ara fogsz gondolni miértelme a világnak.

Rímelés párosan (aabb)

Alliteráció: barna bús, mereng messze

Stílus: Impresszionista

Műfaj: Elégia

2. Háborús ellenes versek

I. Világháborút a kezdetektől fogva ellenezte úgy, mint Ady. Fiatalként a szépség költészet világában élt. Nem tudott kitörni saját köréből, félnék egyéniség volt. 30 évesen vette a bátorságot, hogy kiálljon közösségbe. Fellép a háború ellen. Háborúellenes versei miatt eltávolítják, perbe fogják. 10 évre visszavonul Esztergomba költözött.

Húsvét előtt

1916-ban a Nyugat folyóirat tartott egy nagy ünnepséget a zenei főiskolán mondta el.

Cím: Húsvét: feltámadás előtt halál, böjt, lemondás szenvedés időszaka ez vonatkozik a háborús évekre is.

Visszatérő motívumok:

- „ha kiszakad ajkam, akkor is” többször visszatérő sor a műben, bárkivel szembe néz.
- Vér: erős kifejezés expresszionista vonás
- malom: háború szimbóluma, mindent felőröl a háború, embereket, országokat
- gép, érc: fegyverek
- március: ekkor írta a verset, „tavasz” évszak szimbólum újjászületés

Szerkezete: 1, Elég volt! Háborúról szol. (hosszú, szabad vers)

2, béke (rövid, kötött ritmusos)

Témája: Háború borzalmait írja le, a békének a vágyát és egy pozitív jövőképét.

Stílus: Expresszionista.

- Tiltakozik a világrendje ellen (háború)
- Erős kifejezést használ Pl.: Vér
- Szaggatottság és szenvedély

Műfaj: rab szódia (nagy terjedelmű költemény, hangulatok változása jellemzi, szenvedélyes hangvitelű)

Fortissimo

Háborús ellenes vers, e miatt a vers miatt, Isten káromlás miatt perbe fogták

Cím: hangosabban erősebben

Mű alap motívuma: Az isten alszik vagy süket, és ezért nem halja az imádkozókat, hogy legyen vége a háborúnak, és ne haljanak meg a katonák. Felszólítja először az anyákat, hogy sírjanak, sikítsanak hangosabban, utána a férfiakat káromkodjanak hátha arra lesz válasz. Folyamatos fokozás van a szövegben!!!

Stílus: Expresszionista

- Tiltakozik a háború ellen
- Erős kifejezést használ Pl.: Őrjítő, vad, féreg
- Szaggatott a vers
- Szenvedélyes hangnem

Műfaj: rab szódia

3. Betegségről írt versek

30-as évektől gégerákban szenvedet, az egyik műtete után elvesztette a hangját, és beszélő füzetrel kommunikált. Ezeket a verseket haláltudat jellemzi.

Ősz és tavasz közt

Az egész vers évszak szimbólumra épül. A cím télre utal, a tél a haláljelképe. Azt fogalmazza meg Babits, hogy számára nem jön el a tavasz.

Műfaj: Elégia

Refrén: visszatérő sor. „ Óh, jaj, meg kell halni, meg kell halni”

Lét összegző vers: Utolsó két versszak. Úgy érzi, hogy minden széthullik körülötte egyetlen érték a felesége.

Balázsolás

Balázsolás egy katolikus szertartás Szent Balázs nevéhez fűződik. Egy püspök volt, akinek utcáson kirabolták és elvágta a torkát. Ezért ő a torokbajosok védőszentje. A szertartás alatt két papköze állnak, maga a pap felkeni a viaszt a torokra, ezzel megvédi a torkot.

Ezt a verset az egyik műtete előtt írta a vers erre utas. Pl.: Orvosok kése fenyeget.

Egy gyerekkori emlékből indul ki a vers. Amikor pici volt ő is megkapta a védelmet. Most is azért könyörög, hogy megkapja a védelmet.

Műfaj: Himnusz (istenhez vagy szenthez szól)

Jónás könyve

Műszerkezete: 4 részből áll.

1. Jónást elküldi az úr Ninivébe, de ő nem vállalja tengere szál, → vihar → vízbe dobják.
2. Cet gyomrában 3 napig tart, megbánja, hogy elmenekült felvállalja a küldetést.
3. Jónás Ninivébe, megfenyegeti a várost, (1 nap piactér, 2 nap főté, 3 nap palotában jár), hogy térjen meg. Kigúnyolják, kivándorol a pusztára és 40 napig vár. A végén nem pusztul el a város. Ez a rész 3 + 40 napig tart.
4. Jónás és az úr vitája. Az úr a tök példán keresztül magyarázza, hogy miért nem pusztította el a várost.

Műfaj: Elbeszélő költemény. (verses formájú, elbeszélő költemény, hosszú terjedelmű)

Példázat is lehet. Babits saját életútját akarja be mutatni, Jónás történetén keresztül.

- kezdetben, sajátvilágában élt csak a költészet érdekelte filozófia szépség.
- Utána merte felvállalni küldetését, ez a háborús ellenes versek, ez volt a küldetése. Fellépet a szenvedő tömegekért békét akart, szembement a hatalommal, ő is süketfülekre talált, mint Jónás őt is megalázták.
- Csendes nyugodt évek, de ő se találta meg a boldogságot, ebben sem találta örömét, jött a betegsége. Jónás és az úr vitájából derül ki, hogy Babits beletörődött sorsába.

Jónás imája

Ez a vers szorosan kapcsolódik Jónás könyvéhez. Ez az ő utolsó híres verse. Ebben a versben felvállalja Jónást. A saját imáját fogalmazza meg életrajzi utalások is található benne. Pl.: - Hozzám már hűtlen lettek szavak. – Elvesztette a hangját gégerák. – felvállalja küldetését (küldetés, írás)